

Sylwia Czacharowska

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w roku 1993

Komunikaty Mazursko-Warmińskie nr 4, 473-475

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sylvia Czacharowska

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w roku 1993

18 marca 1994 r. w sali konferencyjnej Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Olsztynie po raz kolejny zebrało się grono pracowników i gości, by godnie uczcić biblioteczne święto — Dzień Patrona, prof. Tadeusza Kotarbińskiego. Tradycja ta wrosła już w biblioteczny kalendarz. Jest to przecież dzień, w którym poza przypomnieniem idei i myśli Patrona, możemy zdać sobie sprawę z dorocznych dokonań, spotkać się z naszymi nestorami, wymienić doświadczenia z bibliotekarzami innych olsztyńskich placówek.

W tym roku program zdominowało tajne nauczanie. W pierwszym wystąpieniu mgr Hanna Nowakowska mówiła o prof. Tadeuszu Kotarbińskim — organizatorze i wykładowcy tajnego nauczania na poziomie uniwersyteckim, następnie dwoje nauczycieli naszego województwa wspominało swoje ciekawe losy związane z tajnym nauczaniem.

Mgr Marian Dudek, Polak urodzony w Charbinie, niezwykle barwnie opowiadał najpierw o swoim uczniowskim, a potem nauczycielskim życiu w tamtejszych szkołach polskich. Egzotyka życia w kraju tak odległym, zmiennosć władz i ich wymagań, a także bogactwo intelektualne prelegenta (znajomość m.in. języka chińskiego i japońskiego) bardzo interesowały słuchaczy, dały też asumpt do refleksji nad rolą nauczyciela, wzruszyły patriotyzmem i zaangażowaniem.

Mgr Alina Głuchowska, kolejna prelegentka, była uczennicą tajnych kompletów w szkole w Grajewie. Szkołę tę najpierw, na pewien czas, objęli (wraz z miastem) Rosjanie, a następnie Niemcy. A. Głuchowska wspominała nauczycieli, dzięki którym czas tak straszny dla Polski i dla niej samej, mógł jednak być czasem nauki.

Po pierwsze zastępczyni dyrektora, mgr Sylvia Czacharowska, przedstawiła sprawozdanie z działalności Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Olsztynie i jej filii w roku 1993. Najbardziej bolesną porażką w działalności biblioteki w roku 1993 był coraz mniejszy dopływ nowości, i to we wszystkich kategoriach książek, czasopism, zbiorów specjalnych. W roku 1993 wprowadzono do zbiorów 5168 woluminów (z czego 1664 woluminów w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Olsztynie, 3504 woluminy w filiach). Prenumerowano też znacznie mniej czasopism — 110 tytułów w PBW i średnio po 59 w filiach. Zakupiono tylko 57 jednostek inwentarzowych do wydziału zbiorów specjalnych PBW; wszystkie filie łącznie zakupiły do swoich zbiorów specjalnych tylko 177 jednostek inwentarzowych.

Wymiernym natomiast sukcesem, mimo znikomej liczby nowości, okazał się stan czytelnictwa we wszystkich bibliotekach. Nastąpił wzrost liczby czytelników (12 225 czytelników) i czytelników nauczycieli (5 530 nauczycieli). Jeszcze bardziej wyraźny był wzrost wypożyczeń — 140 086 (o 6988 więcej niż w roku 1992). Więcej wypożyczali także nauczyciele (a więc najważniejsza dla PBW grupa czytelników) — 73 747 wypożyczeń (o 3722 więcej niż w roku 1992). To zaktywizowanie czytelnictwa wynikało przede wszystkim z konieczności uzupełniania kwalifikacji przez wielu pracowników resortu edukacji. Olsztyńska biblioteka odniosła jeszcze jeden spektakularny sukces — w minionym roku

udało się zmniejszyć o 103 osoby liczbę dłużników biblioteki (w ostatnich latach liczba ta ciągle rosta). Niewątpliwie było to wynikiem wprowadzenia kar za przetrzymywanie wypożyczonych materiałów. Z tytułu kar pobrano od czytelników w ubiegłym roku 3 840 000 zł, które to pieniądze oczywiście przeznaczono na zakup nowości. Dodać należy, że kary zostały wprowadzone po długim analizowaniu sytuacji. Informacje dla czytelników podano odpowiednio wcześniej. W efekcie generalnie przyjęto je ze zrozumieniem.

Od dawna mocną stroną działalności PBW i jej filii jest promocja nowatorskich i artystycznych dokonań nauczycieli, realizowana przez wystawy. Wymienić je wszystkie nie sposób. Ograniczymy się więc do najciekawszych:

— w PBW zorganizowano dwie wystawy nowatorskie prezentujące nauczycieli realizujących programy autorskie w II Liceum Ogólnokształcącym w Olsztynie i Szkole Podstawowej w Szczytnie. Ta druga wystawa pokazywała program klasy „młodych dziennikarzy” i cieszyła się dużym powodzeniem wśród młodzieży;

— w filii w Nidzicy zorganizowano wystawę pomocy naukowych i dydaktycznych przygotowanych przez nauczycieli przedszkoli.

Na większą skalę w PBW, na nieco mniejszą (szczerpłość bazy) w filiach pokazywano artystyczne pasje nauczycieli. W Olsztynie przygotowano w roku 1993 wystawę fotografii Alicji Woronowicz, malarstwa Grażyny Sendrowicz, tkactwa Aliny Głuchowskiej.

Wystawy te cieszą się dużym powodzeniem. Jest to działalność przynosząca satysfakcję tak nauczycielom, jak i organizatorom.

Biblioteki wszakże organizują przede wszystkim wystawy biblioteczne (w roku 1993 było ich 265). Były to różnego rodzaju ekspozycje biograficzne, okolicznościowe, tematyczne, składające się z różnej liczby (od kilkunastu do kilkuset) eksponatów. Bazę stanowiły książki i czasopisma, wzbogacone mapami, fotografiami, szkicami, rysunkami itp.

Już dawno biblioteki pedagogiczne przestały być jedynie zbiornicami udostępniającymi literaturę z zakresu pedagogiki i dziedzin pokrewnych. Stały się centrami kompleksowej informacji pedagogicznej we własnych regionach, wpływających na kształtowanie postaw zawodowych ludzi zatrudnionych w oświacie. Biblioteki obecnie przyciągają nie tylko potencjalnych czytelników, ale ludzi zainteresowanych postępem w oświacie, nowymi trendami pedagogiki, historią regionu itp.

W odpowiedzi na takie potrzeby (niejednokrotnie bibliotekarze te potrzeby stymulują) organizowane są różnego rodzaju konferencje, spotkania, prelekcje, promocje.

Sukcesem należy nazwać formę, która narodziła się w Lidzbarku Warmińskim i z powodzeniem jest kontynuowana, mianowicie „obiady czwartkowe”. Wrosły one już w klimat miasta, zaktywizowały szeroki zespół ludzi do ich współorganizowania, pobudzają intelektualnie i uświadamiają silne związki z lokalnym środowiskiem, z tą małą ojczyzną. W roku 1993 odbyło się pięć takich spotkań poświęconych różnorodnej tematyce, m.in.: 750-leciu diecezji warmińskiej, patologiom społecznym, promocji regionalnych artystów.

Wszystkie biblioteki uczestniczyły w dorocznych sierpniowych konferencjach metodycznych organizowanych wspólnie z doradcami metodycznymi WOM. Są one ważnym elementem doskonalącym nauczycieli, bibliotekarze zaś mają okazję do prezentacji najnowszej literatury z zakresu poszczególnych przedmiotów nauczania.

W oparciu o kontakty nawiązane podczas konferencji odrodziły się zebrania szkoleniowe rad pedagogicznych różnych szkół organizowane w bibliotekach; wśród nich najbardziej głośna, poświęcona „Wywiadówce — współpracy wychowawcy z rodzicami i środowiskiem”. Materiał szkoleniowy przygotowała PBW i uczestniczyła w dwóch radach wyjazdowych (Klebarck i Dobrze Miasto) oraz gościła u siebie Szkołę Podstawową nr 10 z Olsztyna. Pomysł „chwycił” i jest już kilka zamówień na rok 1994.

Formą, która jest mocno zakorzeniona w bibliotekarskiej tradycji, są spotkania promocyjne. W roku 1993 odbyły się trzy takie spotkania, wśród nich promocja książki nauczyciela Dariusza Lisa *Zwierzęta z domu pod kasztanowcem*. Uznać ją należy za najciekawszą ze względu na współautorów i odbiorców — dzieci.

Mimo trudności finansowych, realizowano w PBW zamierzenie wydania cyklu bibliografii podmiotowo—przedmiotowych najznamienszych nauczycieli naszego regionu. W roku 1993 przygotowano do druku dwie pozycje — poświęconą Władysławowi Gębikowi oraz Marii Zientarze-Malewskiej. Trwały także systematyczne prace nad kontynuacją „Bibliografii nauczycieli województwa za lata 1986—1990”.

Podjęto prace związane z wdrożeniem systemu komputerowego PBW; powołano nauczyciela-bibliotekarza odpowiedzialnego za proces komputeryzacji. Podjęto, uwieńczone sukcesem, starania o zdobycie środków finansowych na zakup systemu bibliotecznego (sprzętu i oprogramowania) — dzięki współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem do spraw Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Obecnie biblioteka posiada trzy komputery IBM, z czego jeden przeznaczony jest do tworzenia baz danych o zbiorach bibliotecznych, na drugim wykonuje się prace przygotowawcze do wdrożenia systemu oraz prace edytorskie, trzeci służy do celów ćwiczeniowych i edytorskich. Jeszcze w minionym roku zakupiono pakiet obsługi tekstowych baz danych MAK, opracowany przez Bibliotekę Narodową. Obecnie biblioteka wzbogaciła się o programy edytorskie i arkusz kalkulacyjny.

Uroczystość Dnia Patrona zakończono miłym akcentem wręczenia nagród imienia Patrona czwórce pracowników biblioteki: mgr Hannie Szczypek i Helenie Kasińskiej z Olsztyna, Agnieszce Mikołajczak z Lidzbarka Warmińskiego oraz mgr Danucie Szalandzie z Nidzicy.